

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Лобода Ольга Володимирівна

старший викладач

Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

Головним напрямом розвитку сучасної гуманітарної освіти України є підвищення рівня вітчизняного навчання до європейського. Тобто входження в загальноєвропейський навчальний простір. Одним із пріоритетних напрямів реформування освіти, визначених Державною національною програмою «Освіта. Україна XXI сторіччя», є необхідність «досягнення якісно нового рівня у вивченні іноземних мов». Сучасний етап європейського вибору України, її інтеграції в європейський та світовий інформаційний простір зумовлює динамічні перетворення в галузі освіти. У контексті реалізації завдань реформи освіти, згідно з Концепцією «Нова українська школа», основною є думка про те, що найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Пріоритетним напрямком модернізації освіти є виховання особистості, яка прагне до максимальної реалізації своїх можливостей, відкритої для сприйняття нового досвіду, здатної на усвідомлений та відповідальний вибір у різних життєвих ситуаціях. НУШ має на меті створити «новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві». В умовах інтеграції України в європейський освітній простір набуває актуальності проблема пошуку шляхів підвищення ефективності та результативності навчального процесу в початковій школі.

На відміну від інших предметів, іноземна мова – це ціла галузь знань, оскільки розкриває перед людиною скарбницю іншомовної культури, нові стилі життя. Інтеграція України у світову спільноту потребує досконалого володіння іноземними мовами. Розробка, застосування інноваційних технологій є однією з найбільш актуальних проблем сьогодення в системі освіти, оскільки тісно пов'язана із формуванням у учнів мотивації до навчання, яка впливає на якість засвоєних ними знань та розвиток умінь та навичок, їх життєву компетентність.

Над вирішенням цієї проблеми працює багато сучасних науковців. Пошук шляхів оновлення освітнього процесу відбувається в декількох напрямках: використання інноваційних технологій (А. Алексюк, В. Бондар, В. Євдокимов, В. Лозова, І. Малафіїк, І. Підласий, І. Прокопенко та ін.); розробка технології модульного навчання (В. Беспалько, А. Фурман, Л. Романишина); розробка теоретичних проблем контролю і оцінювання ЗУН (знань, умінь, навичок) (Ю. Бабанський, В. Козаков, С. Майборода, О. Матюшкін, Н. Тализіна та ін.) тощо.

Поняття педагогічна технологія відоме з 20-х років ХХ ст., зустрічається у наукових працях В. Бехтерева, І. Павлова, А. Ухтомського, С. Шацького. Вже тоді воно трактувалося по-різному. В одному разі - як сукупність прийомів і засобів, спрямованих на чітку й ефективну організацію навчальних занять, що нагадує виробничу технологію; в іншому - як уміння оперувати навчальним і лабораторним обладнанням, використовувати наочні посібники. Наукові пошуки в напрямку оптимізації та вдосконалення організації навчально-виховного процесу на різних

рівнях освіти, свідчать про суттєву трансформацію терміну «педагогічна технологія» - від «технології в освіті» до "технологічної освіти", а потім до "педагогічної технології" [1, с. 83].

Існує понад 300 визначень поняття «педагогічна технологія». Нам імпонують наступні визначення:

1. Педагогічна технологія — це продумана у всіх деталях модель педагогічної діяльності з проектування, організації та проведенню навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів та вчителя (В. Монахов).

2. Педагогічна технологія - це системний метод створення, застосування і визначення усього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів в їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію форм навчання (ЮНЕСКО).

3. Педагогічна технологія означає системну сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, що використовуються для досягнення педагогічної мети (М. Кларін).

4. Педагогічна технологія - це створена адекватно до потреб і можливостей особистості і суспільства теоретично обґрунтована навчально-виховна система соціалізації, особистісного і професійного розвитку і саморозвитку людини в освітній установі, яка, внаслідок упорядкованих професійних дій педагога при оптимальності ресурсів і зусиль всіх учасників освітнього процесу, гарантовано забезпечує ефективну реалізацію свідомо визначеної освітньої мети та можливість оптимального відтворення процесу нарівні, який відповідає рівню педагогічної майстерності педагога (С. Сисоєва) [3, с. 32-33].

Отже, педагогічна технологія функціонує в якості науки, що досліджує найбільш раціональні шляхи навчання, і в якості системи принципів, прийомів і способів, що застосовуються у навчанні і в якості реального процесу навчання.

Педагогічна технологія повинна задовольняти деяким основним методологічним вимогам, критеріям технологічності:

- концептуальність (опора на певну концепцію, що містить філософські, психологічні, дидактичні і соціально-педагогічні обґрунтування освітніх цілей);
- системність (педагогічна технологія повинна мати всі ознаки системи);
- логічність процесу, взаємозв'язок усіх його частин, цілісність;
- керованість (можливість цілісного планування, проектування процесу навчання, поетапної діагностики, варіювання засобами і методами з метою корекції результатів);
- ефективність (оптимальність витрат, гарантованість досягнення запланованого результату - певного стандарту навчання);
- відтворюваність (можливість застосування в інших однотипних умовах, іншими суб'єктами) [1, с.75].

Будь-яка сучасна педагогічна технологія являє собою синтез досягнень педагогічної науки і практики, поєднання традиційних елементів минулого досвіду і того, що породжено суспільним і технічним прогресом, і перш за все, гуманізацією, демократизацією суспільства і технологічною революцією. Джерелами і складовими частинами нових педагогічних технологій є:

- соціальні перетворення і нове педагогічне мислення;
- суспільні, педагогічні, психологічні науки;
- сучасний передовий педагогічний досвід;
- історичний вітчизняний і зарубіжний досвід (надбання попередніх поколінь);
- народна педагогіка [4., с.93].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що сучасна педагогічна технологія являє собою синтез досягнень педагогічної науки і практики, поєднання традиційних елементів минулого досвіду і того, що породжено суспільним і технічним прогресом, і перш за все, гуманізацією, демократизацією суспільства і технологічною революцією.

Список використаних джерел:

1. Лузан, П. Г. Суть і дефініція поняття «педагогічна технологія» / Лузан Петро Григорович // Наук. вісн. Ін-ту проф.-техн. Освіти НАПН України. Проф. педагогіка / Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України. – Київ: Вид-во ІПТО НАПН України, 2013. – No 6. – С. 12–18.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / За заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Рижкова, М. С. Педагогічні технології: історичний аспект / М. С. Рижкова, Л. Р. Хасанова // Наук. скарбниця освіти Донеччини. – 2013. – No 1. – С. 14–17.
4. Стрілець С.І. Підготовка вчителів початкової школи засобами інноваційних технологій : Монографія. – Чернігів : ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2012. – 380 с.